ODPOWIEDZ

Podſkarbiego Nadwornego Litewſkiego na Kweſtyą, czyli zarzut od Kommiſſyi Skarbu Litewſkiego, nieprzyzwoicie względem Summy 540,000. Zł: do niego zaregulowany, Prześwietney do Rachunkow Litewſkich Delegacyi uczyniona.



KOmmiſsya Skarbowa Litewſka, przed ordynaryiną teraźnieyſzą Oktobrową Kadencyą, maiąc Prawem czas naznaczony, do expedyowania na Seym ex præterito Rachunkow, mianowicie, dla obięcia w nie Raty oſtatniey Marcowey, przedtym za Seym po niey nadchodzący, do okalkulowania na drugim Seymie idącey; wdała ſię za granicę obiektu teraźnieyſzey Extrakadencyi, ſzukaiąc w niey teraz (z iakowychſi ſwych przyczyn) co reſpiciebat futurum; ściągnąwſzy zatym Officyantow, oderwanych od czynności w intereſsach Skarbowych, in ſubſequens Kadencyi do zarządzenia na celnych Komorach potrzebnych, czyniła z niemi, in contumaciam Podſkarbiego Nadwornego, nagłe indagacye, z ktorych Summę, na przepłatę iakoby do rzeczonego Podſkarbiego ſtoſuiącą ſię, a przez ſię zlikwidowaną, tu aż iemu podała do wiadomości, o którey kommuuikacyą, nie mogąc on doproſić ſię, aż za zaleceniem Prześwietney Delegacyi, odebrał wtym zapoźniony ſkutek; naſtępnemi w tey obiekcyi, nec de tempore, nec de loco, & non de neceſſe wnieſioney, uſprawiedliwiaiący ſię punktami:

1mo. Nie ieſt doſyć, że Officyanci tę przepłatę do Podſkarbiego Nadwornego zaregulowali; ale trzeba, aby dowiedli mu, za czyią wolą ią uczynili; y kiedy na takowe exolucye dyſpozycyi ani kwitow Podſkarbińſkich nieſkładali, bez nich, w czaſie nawet przyzwoitego oto, & non in contumaciam z ſkarżonym Aktorem, Rachunku, ważnie mówićby nie mogli; a coż ich, czyli z niemi Kommiſsyi, niewczeſny, zaoczny, y bez dowodny rachunek, znaczyć może?

Nayznacznieyſza część tey przeliczoney kwoty (podług ſamychże Officyantow relacyi) za dyſpozycyą Pana Suchodolca, w zawierzeniu iego odezwom, uczyniona, a ten gdy zamąciwſzy intereſsa, y nie zdawſzy rachunkow, wyiechał z Grodna, ani na kalkulacyą z niego winną, ściągnąć Go dotąd, y oney odebrać można było; Przeto do takowego z Panem Suchodolcem obrachowania, y przez niego, ad uſum Podſkarbiego Nadwornego obrotu tey Summy dowiedzenia, przepłata iey, czyli allegatum na nią, rekognoſkowanym być nie może. Wſzelako iednak Podſkarbi Nadworny, właſnych nie czyniąc na to dyſpozycyi, tey Officyantſkiey odezwom Pana Suchodolca powolności, nie approbuie, y będąc od niego zdradzonym, przeſzłych iego czynności, w zażyciu do porachunku Percept Skarbowych, realizować niemoże.

2do. Powody przepłat tych Officyantſkich, pochodziły pryncypalną przyczyną, z Cła Królewſkiego, Podſkarbiemu Nadwornemu należącego, a z cłem Rzeczypoſpólitey w nieiakiey konnexyi exolutorum bywaiącego, w tranſportach zaś

Summ, acz rożnie poborowanych, łączącego się, cząstce zatym z iednego do drugiego zrzódła, uściekały, obrachunkow y bonifikacyi, wzaiemne okoliczności, nadto, Rzeczypospolitey na Seym Rachunki, ad primam Martii miały swoy termin, a zaś Cła Królewskiego do Nowembra terminowały się, cwoż! in rem Prowentu, między pierwszym Marca, a Nowembrem wpływaiącego, mogło z niektórych Komor, częścią z wpadłey Percepty, a częścią, y z wpaść maiącey, zawsze iakie nadliczenie; na wzaiemney z cel bonifikacyi upewniaiące się, czego potym, zaszła w niespodziewaniu 1 Julii, y nad Cłem Królewskim odmiana, przeistoczyła skutek. Wszelako, co się zaliczyło w dogadzaniu odezwom Pana Suchodolca, on winien Podskarbiemu Nadwornemu z tego usprawiedliwić się a co pro conto iego użytych, y tey natury, a przez się dysponowanych Percept dowiedzie, Podskarbiego obowiązkiem będzie bonifikować Officyantom, to zaś, iak było, równie iest, y będzie Prywatnym Rozrachunkiem y bonifikacyą extra Kommissyi Skarbu Litewskiego.

3tio. Część Summy, na Podskarbiego Nadwornego, powyższą okolicznością kontumacvinie narachowaney, applikuie się kwitowi iego, od Kassy produkowanemu, v ten widzieć mu trzeba, a gdyby Kwit takowy, in rem Porachunku z przeszłości, y gdyby też na przyszłość Kassierowi danym, okazał się, byłby tylko znakiem facyendy, między nim Prywatney, a nie żadnym ściągaiącym się do Kommissyi Skarbu Litewskiego Dokumentem.

4to. Kassa Kommissyi Litewskiey, w niewystarczaiącym Perceptami expensom Skarbie, nie miewała po Kadencyach Summ remanentuiących, a ieżeli między Kadencyą teraznieyszą, z wpadłey iakiey percepty, od wiedzy zatym y obsygillowania Kommissyi independuiącey, przez dezercyą P. Suchodolca, w zamieszaniu Interessow y wypłat, awansował co Kassier na porachunek ex præterito, y gdyby też in futurum, z nim o to Kalkulacya Podskarbiego Nadworiako prywatne umiarkowanie znacząca, nie iest Kommissyą Skarbową Interessuiącą, ktora do odpowiedzi w niedopłaceniu Summ winney, iedynych ma swych Officyantow i ich Paręcznikow Aktorami, w poszukiwaniu zatym dalszych Kompetytorow, nad to Aktorstwo, non plus ultra excedere może.

5to. Kassier, znaiąc punktualność y sposoby Podskarbiego Nadwornego, procz nich, gdy co awansował; pokładał ufność, y na Racie z dochodow Królewskich, w teraźnieyszym Oktobrze przychodzącey, która według przekazu od Kassy Generalney, y przyięcia za nią opłat inszych, a mianowicie Zagranicznych, przeświadczała go, iż iuxta cursum utrzymywanych przez Podskarbiego Nadwornego exolucyi, iemu dostanie się; a zatym z nieprzeyrzenia w nagłey rzeczy odmianie ewentow, obiecywał sobie w Kassie, mieć swą satysfakcyą. y wczym Podskarbi Nadworny supplikowaniu swemu do łaski J. K. Mci Pana Naszego Miłościwego, spodziewa się skutku.

6to. Kommissya Skarbowa, iako potrzebę y czas indagacyi, o przepłacenie Percept Podskarbiemu Nadwornemu nieprzyiaznym ściganiem uprzedziła, pari incompetentia w celu publico znaiomym, zaregulowała do niego swą pretensyą; bo iey rzeczą, patrzeć Officyantow y ich paręcznikow, a gdyby Podskarbi Nadworny indirecte, y gdyby też directe pociągnionym od nich został, ta Sprawa między niemi, nie będzie Sprawą Kommissyi Skarbowey z Podskarbim Nadwornym, ani iego z tym Aktorstwem wzaiemną, w własney zaś Sprawie odpowiedź Officyantom, od iustyffikacyi Pana Suchodolca w Perceptach, y Expensach, przez niego na conto Podskarbiego Nadwornego obracanych, zadłużoney, dependować będzie.

7mo. Mimo rożnicę słuszney od nieważney okoliczności, awansowanie od Skarbowego Officyanta iakiey kwoty, gdy w doścignieniu czyli zabrakowaniu dopłaty nagle zarekwirowaney, iest iego przestępstwem, tedy ono w obowiązku

bowiązku odpowiedzi Kommissyi, ściąga się tylko do wydaiącego na swe Ryzyko Officyanta nie zaś do biorącego Aktora, pierwszy bowiem założyć musi do Skarbu, a w niedostarczeniu, Paręcznik za niego płaci, drugi nie Skarbowi, ale iemu tylko w oddzielney sprawie odpowieda, y to za dowodem, gdy wziął iaką kwotę, y wydał Kwit na nią, a wszelako, ani Skarb go może pociągać do odpowiedzi, ani on ią winien Skarbowi czynić.

8vo. Dopuściwszy między Skarbem a Officyantem y iego Paręcznikiem przyłączenie trzeciego, do odpowiedzi wciąganego, w przypadku pociągania przez niego czwartego, y dalszych trzeba dołączyć, a w takim związku, Kompetytorską zrobiwszy sprawę, ani od niey Skarbową moznaby odłączyć, ani z nią trafić do prętkiego końca, a zatym, iako Rzeczypospolitey w swych dochodach iest interessem Kommissyi patrzeć, tak rownym iey w zawodzie pilnować się swych Officyantow y ich Paręcznikow, a nie kogokolwiek między nich wciąganego, extra zatym kredytuiących Officyantow y Paręcznikow, nie może być Kommissyi sprawa, o niedopłatę dochodu, chibaby z wiolatorem, a w naturze dobrowolnych pożyczek Officyanskich z pożyczaiącemi, materyi dla Kommissyi nie masz do sprawy, zatym nie masz pretensyi.

Sprawa Kommissyi Skarbowey, o swą Perceptę, poki idzie naturalną drogą z Officyantami nie zupełnie wypłacaiącemi się, y ich paręcznikami; poty pewną iest prędkiego y pewnego skutku, iakby zaś wyboczaiąc, obrociła się w ustronne do tey odpowiedzi komplikacye, zawikławszy się w labirynt kwestyi między Aktorstwami, dalszą byćby musiała od doyścia Skarbowi satysfakcyi, albowiem Officyanci, y przez konsekwencyą ich Paręcznicy, na niedopłaconą Perceptę, nic odpowiedzieć nie mogą, iak tylko nieodwłocznie ią zapłacić, a zaś o przepłatę czyli o awans drugiemu Skarbowi Sprawa, obszernieysze w sobie zawiera konnexye, stopnie Prawa, dowody y odwody; Kommissya tedy Skarbowa przyłączać nie może ustronney Sprawy, boby (iako otym powyżey) swcią zatrudniła, maiąca ią in solo executivo satysfakcyi, w tamtey zaś wprzod ieszcze doyść trzeba, przez kogo, y dla kogo, za czyią dyspozycyą y kwitem, oraz w iakiey proporcyi użyte pieniądze? a dopiero wywiąże się kto z nich, y komu, co winien. To więc iest rożną y oddzielną Sprawą, in connexo z Skarbowym niekwestyonowaney własności windykowaniem nie będącą, ani być mogącą.

Ultimo. Widomie tedy, niesłuszności powodem, w cudzą Kommissya wdała się Sprawę; do siebie zgoła nienależącą, y niepotrzebnie, procz pretextu okazania nieprzyiaźni żądeł, przywłaszczaną, poszło zatym, że y przepłatę w zaocznym rachunku wygurowano, y Aktora dyspozycyi na tę Percepcyą, ktorym Podskarbi Nadw: nie był, nie obiaśniono, a do Seymowych rachunkow z materyą do nich nie wchodzącą, przypisano się; mieysce seymowania, chcąc zamienić, na plac Szykanow y Potwarzy.

Gdy zatym Kommissya, maiąca w Aktorstwie sobie do odpowiedzi Officyantow y ich Paręcznikow, nie może y niepowinna, rownie iak niema żadney przyczyny, drugiego do satysfakcyi poszukiwać Aktorstwa; a ieszcze z tą wyboczoną, ultra Spheram z dawanych na Seymie rachunkow, przechodząc pretensyą; tak cel iey, do ktorego nią wymierzyła, widomie pokazuie się, iż nie Summy Skarbowey, ale prześladowania Osoby, nie należącey w tym do odpowiedzi, szukała; niemaiąc bowiem, z powyższych przyczyn, Jus ad rem do Podskarbiego Nadwor: Jus in re, z nim mieć nie może.

Kalkulacya teraznieysza, iakie obeymuie przychodow i rozchodow Skarbowych Raty, od Seymu przeszłego do Seymu teraznie-

A 2 zniey-

znieyſzego (ktorych pięć ad Calculum præſentem weſzło) z tych, w nayściśleyſzym examinowaniu, ma Rzeczpoſpolita zupełność ſwych percept, według ktorych, określoną Prawem expenſę uſprawiedliwiono, oraz kwitami y rachunkami exolutorum wyprobowano.

Y na tym funduie ſię Raport prześwietney Deputacyi Seymowey, do wyſłuchania Kommiſsyinych rachunkow naznaczoney, do iey więc in præciſo rachunkom definicyi, Podſkarbi Nadworny odwołuie ſię.

